

ДРУГИЙ ОБРАЗЦІ

Обніміться ж, брати мої!...

т. Шевченко

Незалежна народна газета Снятинщини

Заснована у вересні 1990 року

№ 3 (14) ЛЮТОЙ 1991 Р.

Ціна 40 коп.

НАРОДОЗНАВСТВО:

«І НА ТІМ РУШНИЧКОВІ ОЖИВЕ ВСЕ ЗНАЙОМЕ ДО БОЛЮ...»

Відчиняємо двері класу і... потрапляємо в святково прибрану світлицю. Стіни прикрашені найрізноманітнішими вишивками, на підвіконнях і столах в оригінальних керамічних глечиках переливаються золотом колосся пшениці і гілочки верби. Перегукується розмаїття вишиванок, а також віночків на головах дівчаток. А ось поруч виставка «І на тім рушникові...».

Саме таку назву дістав один з уроків народознавства у Княженській неповній середній школі (Драгасімівський філіал).

А ось і дзвоник. Разом із своїми батьками учні заходять у світлицю, саме так, по-праву, можна назвати клас, бо ще таким барвистим від рушників, вишиванок, скатерок, віночків він не був. Таке буває тільки у свята, а не в будні. І це дуже важливо, коли пізнання народної творчості у свідомості дітей поєднується із чимось уроочистим, радісним, святковим.

Всі — і вчителі в оригінальних вишитих сорочках, і дівчатка-школлярки на головах з різnobарвними стрічками. Одним словом, народний стрій.

Звучить мелодія «Пісні про рушник», а потім її підтримують учні, а також запрошенні гости. Ось так незвично розпочався цей урок. Урок, який може зестися нас із

історичного безпам'ятства до незамулених джерел духовності.

Притихла мелодія пісні і, здається, вже нема жодної людини, котру б не хвилювало, не бентежив цей відомий музичний твір, що облетів весь світ, створений А. Малишком і композитором П. Майбородою — «Пісня про рушник». В цей же час вчителі розповіли учням історію написання цього твору.

А ось хліб і рушник, як одвічні людські символи, вручаються гостям. Хліб і сіль — це висока ознака гостинності українського народу. Кожному, хто приходить з чистими помислами, підносять цю давню слов'янську святыню. Прийняти рушник, поцілувати хліб символізує духовну єдність, злагоду, глибоку пошану тим, хто її вивив. Цей звичай пройшов віки, став доброю традицією і в наш час.

Рушник на стіні — це теж давній наш звичай. Здається, нема на Україні жодної оселі, котру б не прикрашали рушниками. Вишитий рушник, як естетична принада, знаходить місце в кожній хатині. Бо хата без рушників, як кажуть в народі, що родина без дітей.

І тут звертається увага на оздоблення рушників, а оздоблення іхнє різне — при-

крашають рушники квітками, зірками, орнаментом, птахами. І скільки вони промовляють серцю кожного з нас, оці вишивки на біlosіжному полотні.

Вчитель ознайомлює дітей, як і де використовується рушник. А без рушника, як без пісні, не обходить народження, одруження і смерть людини. Від сивої давнини і до наших днів, в радості і в горі — рушник невід'ємна частина нашого побуту, який символізує естетичні смаки.

Учні на уроці теж більш детально ознайомлюються, як і де використовується рушник.

Особливу функцію виконує рушник під час весільного обряду. Здається, жодний обрядовий елемент не відіграє під час весілля такої символічно-етичної ролі, як рушник. Адже рушник — це життева діржка, котрою мають пройти молоді з високим почуттям відповідальності перед сусільством.

Рушник — це символ чистоти почуттів наречених. Вишиті його кінці означають красу, вроду молодих, а біла середина — єдність іхньої чистоти і ясної долі на довгій вік. Недарма у народі кажуть: на рушник стати — навік друга мати — і в радості, і в горі.

— Знаєте, які назви мав рушник? — запитує вчителька, і відповідає: — Утирач, стирок, покутник, плечовий, обрядовий...

А чи знаєте ви, як виготовляли рушники? Безперечно, цікаво дітям. З інтересом слухали вони розповідь бабусі Миколки Добрянського — учня 3 класу про мистецтво виготовлення рушників. Роботу супроводжували цікавими обрядовими діями — піснями, примовляннями, зачинками.

І взнак тому, як з материнської легкої руки виходили біlosіжні рушники, виконується пісня «Рушники».

Рушник... Він пройшов крізь віки; він і тепер символізує чистоту почуттів, глибину безмежної любові, щедро простелений близьким і далеким друзям, гостям.

Збігається, тануть рік за роком. Ми йдемо казковими світлицями нашої історії, нашої культури, і кожна з них краща, чарівніша; у кожній дзвенять голоси поколінь.

Віра ФЕРБЕЙ.

Вчителька Княженської неповної середньої школи.

На фото: на весільному рушникові «молодята». Обряд весілля демонструють учні Вовчківської середньої школи.

Фото Мирона БАКАЯ.

ДРУГИЙ КРОМАДИ

Незалежна народна газета Снятинщини

Обниміться ж, брати мої!

т. Шевченко

Заснована у вересні 1990 року

№ 4 (15) ЛЮТОЙ 1991 Р.

Ціна 40 коп.

Легін з ПОЛОНИНИ

ПОЛІТИКА:

ДЕМОКРАТИ ЗГУРТОВУЮТЬ СИЛИ

Харків. З участю представників 40 партій з 11 республік — такою масовою була установча конференція Демократичного Конгресу, яка прийняла чимало важливих політичних документів.

Головою Консультативної Ради до другого зібрання Демократично-го Конгресу (березень ц. р.) обрано співголову партії Демократично-го відродження України народного депутата Олександра Сміця.

Львів. 16 лютого об 11-ї годині за місцевим часом у приміщенні оперного театру заплановано спільне сесійне засідання Івано-Франківської, Львівської та Тернопільської обласних Рад пародійних депутатів.

Крім загальної концепції економічної співпраці в регіоні, «тройста» Рада розгляне ще й питання про політичну ситуацію в регіоні та союзний референдум.

ОФІЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Верховна Рада Української РСР, обговорюючи питання референдуму, прийняла рішення одночасно із союзним провести і республіканський референдум, який визначить долю України.

Це рішення у великий мірі відповідає пункту 2 пропозиції Демократичного Конгресу, висловленої у Заяві.

Отже, на референдумі 17 березня нас чекає два бюллетені.

Фото
Василя
Пилип'юка

ЗАЯВА

У ЗВ'ЯЗКУ З ПРОВЕДЕННЯМ
17 БЕРЕЗНЯ ВСЕСОЮЗНОГО
РЕФЕРЕНДУМУ

Рішенням Верховної Ради СРСР на загальномосковий референдум (з окремим підбиттям підсумків голосування по кожній республіці) винесено питання про збереження Союзу Радянських Соціалістичних Республік як оновленої федерації.

Учасники Демократичного Конгресу говорять цьому референдумові

Ні

тому що:

1. Зберегти СРСР як федераційну соціалістичну державу, тобто такою, як вона є тепер, — означало б гарантувати людям збереження нинішніх зліднів та безправ'я.

2. Зберегти СРСР як федераційну державу — це зберегти панування центру (Президента та його команда, беззвітні З'їзд і Верховну Раду СРСР, які нікого вже не представляють) над владами республік, панування армійського генералітету, керівництва МВС СРСР та КДБ над демократично обраними парламентами.

3. Зберегти СРСР як соціалістичну державу — це зберегти панування апарату КПРС над народами, підпорядкувати їхнє життя завданням дотримання ідеології, що зжала себе, завдавши людям стільки горя.

4. Зберегти СРСР як радянську державу — це зберегти неефективну систему державного управління, що потопає у нескінчених дебатах і суперечках Рад різних рівнів.

Гарантувати права людей може лише співдружність суверенних демократичних держав, які добровільно взяли на себе зобов'язання піклуватися про людей, незалежно від їхніх «канкетних даних», і створили загальні механізми спостереження за захистом прав громадян.

Тому ми пропонуємо:

1. Звернутися до парламентів Республік з пропозицією не проводити загальносоюзний референдум, а замість нього провести республіканські референдуми з внесенням на них такого питання:

— чи вважаєте Ви за необхідне перетворити СРСР на співдружність суверенних держав, у якому права громадян повною мірою гарантуватимуться спільними зобов'язаннями держав співдружності?

2. Якщо відхилити загальносоюзний референдум не вдається, провести до нього чи одночасно з ним республіканські референдуми, а на загальносоюзному референдумі на питання про збереження СРСР відповісти: Ні!

3. За будь-якого випадку активно провадити розяснювальну роботу і брати участь у контролі діяльності комісій по проведенню референдуму.

ЗАЯВА

ПРО СТВОРЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНОГО КОНГРЕСУ

Ми, представники партій, організацій та рухів, усвідомлюючи необхідність консолідації зусиль демократичних сил для мирної ліквідації тоталітарного режиму, демонтажу в цивілізованій формі імперських унітарних структур, створення суверенних демократичних держав, заявляємо про створення Демократичного Конгресу — коаліції незалежних партій і рухів соціал-демократичної, ліберальної, загальнодержавно-демократичної і національно-демократичної орієнтацій.

Партії, організації і рухи — засновники в рамках Демократичного Конгресу — мають намір розв'язувати такі завдання:

— узгодження позицій, організацію спільних політичних акцій та інших видів взаємодії у вирішенні спільних для демократичного руху завдань;

— протистояння політиці диктату щодо республік, організація ненасильницького

спротиву спробам застосування до них збройного насилиства, економічного удушення, ідеологічного терору;

— формування громадської думки на захист демократії, незалежності й громадянського миру, проти розпалювання міжнаціонального розриву, провокування безпідстав, підштовхування громадськості до громадянської війни;

— активне сприяння захисту визнаних світовою співдружністю прав людини;

— створення єдиного інформаційного простору, для забезпечення широкого і вільного обміну думками, документами, відомостями, з тим, щоб зробити їх набутком усіх учасників Демократичного Конгресу, громадськості республіки.

Підписи політичних партій, організацій і рухів — учасників Демократичного Конгресу.

Обніміться ж, брати мої!...

т. Шевченко

ДРУГІ ОБОМАДИ

Незалежна народна газета Снятинщини

Заснована у вересні 1990 року

№ 5 (16) березень 1991 р.

Ціна 40 коп.

17
БЕРЕЗНЯ—
РЕФЕРЕНДУМ

БРАТЕ Й СЕСТРО, СЕРЦЕМ
ДЗВІН КЛЕКОЧЕ.
ГОЛОС СВІЙ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ
ТИ ВІДДАЙ!

Малюнок Емануїла ХРАПКА

Вчить нас життя, вчить і навчити не може. Скільки вже дурено-передурено нашого хлопа, а він все не може спам'ятатися, не може здерти пов'язку зі своїх очей, і хоч трохи подивитися по боках. Тим більше, що попереду вже нічого спонусливого нема. Сонце комунізму, яке нам шлях освітлювало, закотилося за горизонт. І, дай Боже, щоб більше не сходило. Ще правда, зараз викотився «ясний місяченько» у вигляді союзного договору. І одурманені комуністичною пропагандою наші республіки повинні на цього полетіти, як метелики на свічку, і там згоріти. А першою жертвою буде Україна.

Щоб не було голосів'я, деякі цифрові дані...

• Територія України становить 2,7 процента населення СРСР. Щільність населення України — 87 чол. на 1 км. кв. (у Росії — 8, Литві — 35).

• Україна виробляє: 10 процентів газу, 17 процентів цементу, 20 процентів пшениці, 25 процентів картоплі, молока, м'яса, вугілля, 33 проценти овочів, 40 процентів прокату чорних металів, 41,5 процента кольорових телевізорів, 44 проценти сталі, 50 процентів соняшника, залізної руди, 52 процентів чаюну, 96 процентів тепловозів.

Шо ж залишається жителям республіки!!

• На Україні скучено більше 1200 шкідливих хімічних заводів союзного підпорядкування, понад 93 проценти продукції яких іде на експорт. Зараз у 78 містах України вміст шкідливих речовин у атмосфері перевищує норму у 60 і більше разів. Там проживає 80 процентів населення республіки.

• На двохстах тисячах гектарів землі розміщено 10 мільярдів тонн шкідливих промислових відходів, які активно «працюють».

• На Україні вже тепер зіпсовано 60 процентів черноземів. В зоні дії Чорнобильської АЕС олінилося 12 мільйонів гектарів землі, хоча тільки на 58 тисячах гектарів стоять знак «Радіація». На Україні найвищий у світі рівень розораності землі — 83 проценти, у США — 25 процентів, у всіх європейських країнах — 30 процентів.

Тисячі кілометрів газопроводів та нафтопродуктів, прокладених Союзом через всю Україну, відбирають тисячі гектарів плодородючих земель, за які Союз не відшкодовує кошти Україні.

Додатково відбирають у нас землі високоволтні мережі, під якими утворюються поля високої напруги, що згубно діють на рослини та живі органи, змінюючи магнітне поле Землі.

• Внаслідок такого варварського господарювання на Україні загинуло 20000 маліх річок.

80 процентів всіх водних ресурсів України забруднено радіацією. Водозабезпеченість України у 10 разів нижча загальносоюзного рівня у розрахунку на 1 людину.

Під впливом радіації у республіці проживає 1,8 мільйона чоловік, у тому числі 380000 дітей.

• Подивимось тепер, як відроджують село. У складі 15 «братніх» республік Україна займає 11 місце по середній заробітній платі працюючих.

На Україні тільки 20 процентів учнів у школах здорові, а 80 процентів — мають ті чи інші хвороби.

• 50 процентів сіл України не мають школ, 33 проц. сіл не мають амбулаторій, тільки 5 проц. сіл України газифіковано. А тим часом, 17 процентів цементу, який виробляє Україна, СРСР продав за кордон по таких цінах: у Судан — по 14 крб. за 1 тонну, у Шрі-Ланку — по 10, у Туреччину — по 11, у Монголію — по 22, у Саудівську Аравію — по 10, у Ізраїль — по 9 крб, за тонну.

Проте, Україна займає перше місце в світі по смертності дітей і онкозахворюваннях.

Коли ми віддаємо свої голоси за те, щоб Україна і надалі залишилася у складі СРСР, то є надія, що «усі піхви будуть ще «значніші».

На Україні побутує таке прислів'я: «Чому бідний — бо дурний, а чому дурний — бо бідний».

То невже ми і надалі залишимося і бідними, і дурними!!

«За незалежність».